

تازه ترین گزارش سازمان بین المللی کار نشان می دهد

آسیب های ناتمام کرونا بر اشتغال در جهان

گزارش

از زمان شیوع کرونا در جهان، اثرگذاری این بیماری مهلک در همه جنبه های اجتماعی جهان را می توان مشاهده کرد؛ اثرگذاری که در بسیاری از زوایای مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره در سطح جهان، آسیب های فراوانی را در طول همه گیری کرونا موجب شده است. بخشی از فعالیت های انسانی جوامع در قالب اشتغال و فعالیت های اقتصادی، در مدت شیوع کرونا بیشترین آسیب را به صورت مستمر بر پیکره اشتغال در جهان وارد کرده است. بسیاری از فعالیت های اقتصادی و کسب و کارها در دوران کرونا به دلیل عدم مهیا بودن شرایط از لحاظ رعایت پروتکل های بهداشتی، برخی از شغل ها به علت نداشتن بازار مناسب در ارائه کالا یا خدمات در زمان شیوع بیماری و بسیاری از کسب و کارها نیز به دلایل گوناگون ناشی از شرایط کرونایی یا با کاهش فعالیت شدید مواجه شده و یا تعطیلی های مقطعی و یا تعطیلی مستمر را تجربه کرده اند.

بیشترین آسیب شیوع کرونا، حوزه اقتصاد کشورهای جهان، مناسبات تجاری، تعدیل نیروها، افزایش جمعیت بیکار در جهان و در مجموع حوزه کسب و کار را شامل شده که در این بین افزایش چشمگیر جمعیت بیکاران در جهان بسیار قابل ملاحظه است. بر اساس تازه ترین گزارش سازمان بین المللی کار (ILO) از شرایط اشتغال در جهان، فرصت های شغلی به دنبال آثار مخرب کرونا همچنان در حال از بین رفتن است و این روند در آینده نیز ادامه خواهد داشت.

حذف ۲۶ میلیون فرصت شغلی در سال آینده میلادی

«گای راید» مدیرکل سازمان بین المللی کار در تازه ترین آمار از حذف ۲۶ میلیون فرصت شغلی در سال آینده میلادی خبر داد و تعداد بیکاران در آن

برهه زمانی را ۲۰۵ میلیون نفر برآورد کرد. بر اساس برآوردهای کارشناسان حوزه اقتصاد و کسب و کار، میلیون ها انسان در سراسر جهان در دوران شیوع کرونا از حدود یک سال و نیم قبل، شغل خود را از دست داده و بیکار شده اند یا ساعات کاری آن ها کاهش یافته است و اگر شاهد گردش چرخ های اقتصاد به طور کامل هم باشیم، باز هم آثار ناشی از این شیوع این ویروس در سطح کشورهای جهان کاملاً قابل مشاهده خواهد بود. بر اساس اعلام دبیرکل سازمان بین المللی کار (ILO)، تأثیر ویروس مرگبار کرونا بر بازار کار در جهان غیرقابل کتمان است و در این شرایط، ضرورت سیاست های بهبود نیروی انسانی و سیاست های انسان محور اهمیت فراوانی دارد. همچنین نابرابری های متعدد و روند رو به رشد آن نشان می دهد که سیاست های حمایتی در دوران همه گیری، شکست خورده اند.

نقش دولت ها در کاهش آثار ناشی از بحران سلامت مدیرکل سازمان جهانی کار در تازه ترین اظهارات در ارتباط با نقش دولت ها در کنترل شرایط کرونایی اظهار داشت که دولت ها با عمل به تعهدات خود می توانند آثار ناشی از بحران سلامت را کاهش دهند و سیاست های بهداشتی، اجتماعی، اقتصادی و تجاری به طور جدایی ناپذیری با یکدیگر انطباق دارند. به نظر می رسد مردم به بهبود شرایط و داشتن وضعیتی پایدار، مقاوم و عادلانه امیدوار هستند.

نیروی کار جوان، بیشترین آسیب دیدگان شرایط کرونایی

بر اساس آمار سازمان بین المللی کار، خطر بیکاری، زنان را نسبت به مردان بیشتر تهدید می کند. البته آثار و تبعات منفی بیشتری در این حوزه بر بیکانگیر نیروی کار جوان در جهان خواهد شد. پیش بینی (ILO) در ارتباط با ورود فارغ التحصیلان به بازار کار در سال

جاری و سال آینده این است که فارغ التحصیلان جوان با دشواری های فراوانی وارد بازار کار خواهند شد. همچنین معضلاتی که به دلیل از بین رفتن فرصت های شغلی به وجود می آیند، سال ها ادامه خواهد داشت و جوامع، نیروی کار، کسب و کارها و اقتصاد جهان را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

دلایل کندی پروسه بازگشت به شرایط عادی پس از کرونا

بر اساس اعلام سازمان بین المللی کار، روند رفع بحران سلامت و بازگشت به شرایط عادی نسبت به تجارب گذشته سرعت کمتری دارد و در این مسیر دو مؤلفه در کندی بهبود وضعیت تأثیر دارند. عامل نخست، تأثیر و روند متفاوت واکسیناسیون در نقاط مختلف جهان است.

همچنین دولت های کشورهای فقیر قادر نیستند بسته های حمایتی و معیشتی در اختیار شهروندان خود قرار دهند تا کمک ناچیزی به بهبود وضعیت اقتصادی کنند. به گفته کارشناسان اقتصادی، اگر کرونا با موج

جدیدی همراه نباشد، بارقه های امید مبنی بر چرخش مجدد چرخ اقتصادی آن هم به صورت تدریجی، شکل خواهد گرفت اما سازمان ملل متحد باور دارد، بهبود شرایط اشتغال تا سال ۲۰۲۳ میسر نخواهد بود.

آثار زیان بار کرونا بر اقتصاد و کسب و کارها در جهان

بر اساس آمار سازمان های جهانی مرتبط با اشتغال، در طول دوره شیوع بیماری کرونا، رکود حاکم بر اقتصاد جهان از یک طرف و از بین رفتن کسب و کارها و تعدیل نیروهای کار در سطح جهان، تأثیرات کم سابقه ای را در جهان موجب شده است. بر همین اساس، نرخ بیکاری آمریکا در سال ۲۰۲۰ با افزایش روبه رو شده و عدد ۳۸۶ را نشان می دهد و به دنبال در همین بازه زمانی، بیش از ۲۰ میلیون شغل در این کشور از دست رفته است. گفتنی است روند افزایشی اشاره شده در بخش های نرخ بیکاری و شغل های از دست رفته در کشورهای نظیر کانادا، برزیل، انگلیس، ژاپن و چین نیز در مدت زمانی ذکر شده قابل اشاره است.

تهدید ۱۳۰ میلیون فرصت شغلی در جهان

بر اساس اعلام سازمان بین المللی کار، همه گیری کرونا معادل ۲۵۵ میلیون شغل تمام وقت را از بین برد. تعداد مشاغل از دست رفته در سال ۲۰۲۰ رکورد بی سابقه ای زد و ۱۱۴ میلیون نفر بیکار شدند که در این میان زنان و جوانان بیش از همه آسیب دیدند. ویروس مرگبار کرونا در سال جاری میلادی بیش از ۱۳۰ میلیون فرصت شغلی دیگر را نیز تهدید می کند. بر این اساس، کنفدراسیون بین المللی اتحادیه کارگری از دولت ها خواست تا ایجاد اشتغال را به عنوان یکی از اهداف اصلی خود در نظر بگیرند و تضمین بهبود و اشتغال پایدار بر مبنای اساسنامه سازمان بین المللی کار مدنظر قرار دهند. سال گذشته سازمان جهانی کار اعلام کرد ۸۷ درصد نیروهای کار در جهان راحت تأثیر قرار داده و «گای راید» دبیرکل سازمان بین المللی کار نیز از بانک جهانی و صندوق بین المللی پول خواست تا برای حمایت از کسب و کارها و شاغلان در برابر پیامدهای اقتصادی ویروس کرونا، هرچه زودتر دست به کار شوند، چرا که این حمایت ها به ویژه برای کسب و کارهای آسیب پذیر و کشورهای در حال توسعه ضروری است.

جهان مادر حال شکست است

دبیرکل سازمان بهداشت جهانی با اشاره به اینکه کشورهای ثروتمند در حال بازگشایی جوامع خود و واکسینه کردن جوانانی هستند که در معرض خطر ابتلا به کرونا قرار ندارند اما فقیرترین کشورها بی رحمانه بدون واکسن کرونا مانده اند، این شکست جهانی را محکوم کرد.

تدروس آدهانوم گفت: «وضعیت در آفریقا؛ جایی که موارد ابتلای جدید به ویروس کرونا و مرگ و میر ناشی از آن در هفته گذشته نسبت به هفته قبل از آن ۴۰ درصد افزایش داشت، بسیار خطرناک است؛ چرا که نوع دلتای ویروس کرونا در سطح جهانی گسترش می یابد.»

وی در کنفرانسی خبری گفت: «جهان ما در حال شکست است؛ چرا که جامعه جهانی ما در حال شکست است.»

تدروس که یک اتیوپیایی است از برخی کشورها به خاطر عدم تمایل در به اشتراک گذاشتن واکسن کرونا با کشورهای کم درآمد، انتقاد کرد. وی این اوضاع را با بحران ایدز مقایسه کرد؛ هنگامی که برخی تأکید کردند که کشورهای آفریقایی قادر به استفاده از درمان های پیچیده نیستند. تدروس گفت: «منظور نیست این است که این نگرش باید در گذشته می ماند. در حال حاضر مشکل اصلی، مشکل تأمین است. فقط کافی است به دست ما واکسن برسانید.» وی افزود: «تفاوت بین داراها و ندارهاست که در حال حاضر کاملاً بی انصافی، بی عدالتی و نابرابری جهان ما را آشکار می سازد. بیایید با آن مواجه شویم.» مایک ریان، کارشناس ارشد وضعیت اضطراری سازمان بهداشت جهانی نیز گفت: «بسیاری از کشورهای در حال توسعه در انجم واکسیناسیون جمعیت های شان در برابر بیماری های مسری و واگیردار؛ از وبا گرفته تا فلج اطفال، بسیار بهتر از کشورهای صنعتی عمل می کنند.»

ادامه داشت، اما در حال حاضر، قدرت چانه زنی برخی از اتحادیه ها برای تعیین حداقل دستمزد و تبیین شرایط کار استانداردند کی افزایش یافته است. خوشبختانه، امروزه سهامداران بیشتری بر این باورند که مذاکره در مورد ثبات شغلی، رفاه اجتماعی و برنامه های آموزشی نیروی کار می تواند برای بهره وری های بلندمدت، سودمند و مفید باشد. اگر چه سهامداران چنین دیدگاهی دارند اما برخی از دولت ها با بهانه های مختلف از کارگران حمایت نمی کنند. به عنوان مثال «نارندرا دامور داس مودی» نخست وزیر راستگرای هند، همه گیری کرونا را بهانه ای برای اصلاحات قانون کار این کشور قرار داد. البته اصلاحات انجام شده به ضرر کارگران بود که مؤلفه هایی مثل دستمزد و امنیت شغلی را تحت تأثیر قرار داد. اما نخست وزیر با تأکید منفعت کوتاه مدت مادی کارفرمایان و حمایت از آنان در شبکه های مالی، سبب بروز بی اعتمادی اقتصادی، بی اعتمادی طبقاتی، ناآرامی های صنعتی و کاهش بهره وری شد. کارخانه مونتاژ گوشی آیفون «ویسترون» در «ینگلور» هند نیز شرایط نامساعدی برای اتحادیه کارگری به وجود آورد؛ در شرایطی که ۷ هزار کارگر قراردادی یا ۲ هزار کارگر پیمانکاری در کنار یکدیگر اشتغال دارند. در نهایت کاهش قدرت چانه زنی سبب تأخیر در پرداخت دستمزد، افزایش ساعات کاری بدون اطلاع قبلی و شب کاری زنان شده است.

سازماندهی اتحادیه های کارگری، لازمه دوران پساکرونا

افزایش قدرت چانه زنی؛ اولین ثمره تشکل های کارگری است

گزارش

پیش از همه گیری کرونا، روند عضوگیری اتحادیه های کارگری سبزی نزولی داشت و امروز سرنوشت تشکل های تحت تأثیر کرونا قرار دارد. قدرت چانه زنی کارگران که به تبع محدودیت ها ایجاد می شود، آثار و تبعاتی منفی برای کارگران به ارمغان می آورد. «پراناب باردان» اقتصاددان و استاد دانشگاه «برکلی» در کالیفرنیا است که تحقیقات گسترده ای در زمینه توسعه اقتصادی، روابط کار و شرایط و معیشت اقتصادی کارگران انجام داده است. او در گزارشی وضعیت تشکل های کارگری را بررسی کرده است. ترجمه این گزارش مفصل که در نشریه (Project Syndicate) منتشر شده را در ادامه می خوانید:

مثال کارگران خدماتی در ایالات متحده و کانادا توسط «کارمندان خدمات اتحادیه بین المللی» و در اروپا به وسیله «اتحادیه کارگران خدمات اروپا» سازماندهی شده اند اما شرایط شغلی و معیشتی کارگران خدماتی شاغل در بخش های درمانی به هیچ وجه مناسب نبود که موضوعی غیرقابل کتمان برای فعالان کارگری است. آن ها در دوران پیش از اپیدمی کرونا با این چالش روبه رو بودند که در حال حاضر با بحران بیشتری روبه رو هستند.

تعریف گروه های مختلف برای نیروی کار کشورهای در حال توسعه سبب شد تا شکاف میان بخش های رسمی و غیررسمی بیشتر شود. اغلب کارگران کشورهای هند، کنیا و پرو بدون برخورداری از حمایت های اجتماعی و مزایای شغلی در کارهای غیررسمی اشتغال دارند. همچنین به دلیل اینکه آن ها خود اشتغالی پیشه کرده اند به ندرت از مزایای سازمان های کارگری مانند خدمات بهداشتی، پرداخت اعتبار، خدمات حقوقی و بیمه ای بهره می برند. البته استثناهایی نیز در این بین وجود دارد؛ انجمن «زنان خود اشتغالی هند» که بزرگترین سازمان غیررسمی در این کشور است و از زنانی که با خود اشتغالی گذران زندگی می کنند، حمایت می کند.

امنیت شغلی کارگران

با ظهور شرکت های بزرگ در عرصه اقتصاد، تعداد کارگران کشورهای ثروتمند که معتقد بودند از حمایت های اجتماعی محروم هستند، افزایش یافت. در این بین اتحادیه های صنعتی آلمانی تلاش می کنند تا در دسترس بودن سایت های بررسی وضعیت

شکست اتحادیه کارگران آلمان در شعب «بسمر» و «آلاباما» را می توان نقطه پایانی افول اتحادیه های کارگری دانست که با به کار گرفتن روش های سنتی؛ حقوق کارگران دفاع و مطالبات شان را پیگیری می کردند. پرسشهایی که در ارتباط با کاهش قدرت تشکل های کارگری مطرح می شود این است که آیا همه گیری کرونا شرایط اتحادیه ها را نسبت به گذشته سخت تر کرده است؟

ریزش تعداد اعضای اتحادیه های کارگری کشورهای عضو «سازمان همکاری و توسعه اقتصادی» از سال ۱۹۸۵ آغاز شد. در آن برهه، برخی از انجمن های صنعتی کارفرمایی برای تضعیف تشکل های کارگری بودجه قابل قبولی در نظر گرفتند. برخورداری از دو بازوی قدرتمند یعنی حمایت برخی از رسانه ها و برخورداری از اتاق فکر به آن ها کمک کرد تا در این راه پیروز شوند. همچنین قانون «حق کار» (قانونی بازدارنده و مانع مذاکرات میان اتحادیه های کارگری و کارفرمایان است) تشکل ها را برای تأمین منابع مادی با بحران روبه رو کرد و قدرت شان را تقلیل داد. این رویدادها، تعداد کارگران پیمانی هند را افزایش داد و از امنیت شغلی نیز کاست؛ اگر چه پیمانی ها در کنار کارگران قراردادی کار می کردند اما مزایای مزدی آن ها محروم بودند.

۳ عامل تضعیف

سه عامل «قایت جهانی»، «اتوماسیون» و «تمرکز بر بازار» قدرت چانه زنی کارگران را ضعیف کرد. تقسیم کردن کارگران در گروه های مختلف مانند بخش های حمل و نقل، خدماتی، نگهداری و خرده فروش ها سبب شد تا قدرت جمعی نیروی کار نیز کاهش یابد. به عنوان